1. INLEIDING

De kwaliteit van varkensvlees is nogal variabel. Oorzaken zijn de diverse factoren die van invloed zijn op het varken en het vlees; vanaf geboorte van het varken tot het moment van consumptie van het vlees.

Variatie in de vleeskwaliteit is op zichzelf geen probleem. Wel een probleem is de onvoorspelbaarheid van de variatie en de duidelijk ongewenste kwaliteit. De verschillende schakels in de productieketen voor varkensvlees worden regelmatig geconfronteerd met ongewenste kwaliteit. Hiervoor worden extra kosten (faalkosten) gemaakt en/of gaan potentiële opbrengsten verloren. Dus *slechte kwaliteit leidt tot extra kosten en/of minder opbrengsten* in de productiekolom en gaat ten koste van de marge van de desbetreffende schakel(s).

In de productieketen voor varkensvlees bevindt de slachterij zich op een scharnierpunt. In deze schakel van de productieketen wordt het varken vlees. Om de gewenste kwaliteit aan afnemers van varkensvlees (afzettraject) te kunnen leveren is afstemming met de producenten van varkens (aanvoertraject). Geconstateerd is dat er veel kennis in de primaire sector aanwezig is om de kwaliteit van de varkens en/of het varkensvlees te beï nvloeden. Het doel van het project Matching 2000 is om deze kennis meer en meer te benutten om *vanuit het aanvoertraject in te kunnen spelen op de kwaliteitseisen van het afzettraject*.

De bevindingen tot op heden geven aan dat het zeker mogelijk lijkt een systematiek, werkwijze en organisatie te ontwikkelen waarmee in de keten de centrale probleemstelling van het project **'Hoe kunnen vleesvarkens in het aanvoertraject getypeerd worden zodat sturing mogelijk is naar eisen gesteld vanuit de slachterij en (internationale) afzet?'** te beantwoorden.

2. RESULTATEN

2.1. Klankbordgroepen

Interviews met verschillende bedrijven in het 'afzettraject' leverde inzicht op in de belangrijkste kwaliteitsproblemen in de diverse productieschakels.
Het betrof hier diepte-interviews met "key-persons". Het bleek niet altijd gemakkelijk om het inzicht in kwaliteitsproblemen gekwantificeerd te krijgen.
Twee zaken waren daarvoor de belangrijkste oorzaken:

* sommige bedrijven konden eenvoudigweg geen cijfermateriaal leveren omdat ze daarover niet beschikken;
* sommige bedrijven wilden onder andere uit concurrentie-overwegingen niet tot in details op cijfers ingaan.

Toch heeft een selectieve 'na-bel-actie' vanuit de projectleiding indicaties ten aanzien van kwantitatieve gegevens opgeleverd. Deze zijn in de hieronder aangegeven scores meegenomen.

In tabel 1 en 2 zijn de belangrijkste kwaliteitsproblemen samengevat voor de Industriële markt, respectievelijk de Vers Vlees Markt.
Met de 'plussen' in de tabellen 1 en 2 wordt het belang van kwaliteitsproblemen aangegeven in de Vers Vlees Markt en de Industriële markt. Met de 'plussen' wordt ingeschat wat het bedrijfseconomische belang is en de haalbaarheid van te realiseren verbeteringen. Kwantificering van alle kwaliteitsproblemen was in beperkte mate mogelijk,

aangezien 'harde informatie' beperkt beschikbaar was.

Tabel 1: Kwaliteitsproblemen in de Industriële Markt

Industriële Markt	Spanje	Bedrijf A	Bedrijf B
Vleeskwaliteit (vochtverlies, vochtbinding, eiwitgehalte, kleur, ster/propvet, geur, vetkwaliteit, textuur)	+++	++	+++
Proceskwaliteit (bloedingen + afwijkingen, uniformiteit, hygiëne)	+	+	+

\+ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn beperkt kansrijk.
++ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn kansrijk.
+++ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn zeer kansrijk.

Tabel 2: Kwaliteitsproblemen in de Vers Vlees markt

Vers Vlees	GWB A	GWB B	Grossier A	Grossier B
Vleeskwaliteit (vochtverlies, textuur/ consistentie)	+	+	+	+
Proceskwaliteit (uniformiteit, kleur, botverkleuring, hygiëne, bloedingen + afwijkingen)	++	++	++	++

\+ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn beperkt kansrijk.
++ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn kansrijk.
+++ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn zeer kansrijk.

In tabel 3 zijn de genoemde kwaliteitsproblemen indicatief omgezet naar kosten en/of gederfde opbrengsten. Opgemerkt moet worden dat deze financiële kwantificering nog onvolledig is. De genoemde kwaliteitsproblemen kunnen niet, of zijn niet volledig geregistreerd in de diverse bedrijven. Eveneens zijn de relaties met kosten en/of opbrengstenderving niet eenvoudig eenduidig te berekenen. Volstaan wordt hier met een globale aanduiding per marktsegment en worden alle kwaliteitskosten bij elkaar genomen.

Tabel 3: Kwaliteitskosten per week

Vers Vlees Markt	++
Slachterij-organisatie	++
Industriële markt	+++

Uit eerder ondezoek van het PV en de inventarisatieronde bleek dat de vermijdbare kwaliteitskosten voor de slachterij en varkenshouders geschat worden op zo'n f 4,00 per varken.

3.2. Deelproject 'Verwaarding'

Tijdens fase 1 is ingegaan op de mogelijkheden die er bestaan om binnen de slachterij-organisatie door middel van een stringente besturing van de productenstroom, een optimalisatie te bereiken in de afstemming tussen het aangevoerde product en de af te zetten producten.

Conclusies die daaruit voortvloeiden zijn:

* er is verbetering in de selectiemethoden mogelijk, waardoor een groter rendement resulteert;
* verbeteringen op dit terrein zijn alleen mogelijk wanneer de organisatie beschikt over goed gedefinieerde informatie over het aangevoerde product en over de eisen die gesteld worden door de afnemer aan het af te zetten product;
* verbeteringen zullen kunnen worden gerealiseerd in een latere fase van het project

wanneer het project duidelijkheid heeft verschaft over de te hanteren informatie.

3.3. Slot

Met het project 'Matching 2000' wordt beoogd de kwaliteitskosten te verminderen in de productiekolom middels gezamenlijke inspanningen in het aanvoertraject (het traject fokkerij tot en met het moment dat varken dood is).
Op basis van de brede inventarisatie van kwaliteitsproblemen en kwaliteitskosten zullen keuzes gemaakt worden voor het inzetten van verbetertrajecten. Deze keuzes zullen gebaseerd moeten zijn op enerzijds 'technisch/praktisch mogelijkheden' en anderzijds op de 'verwachte returns on investments' van eventuele gezamenlijke inspanningen. De verwachte returns on investments hangen af van:

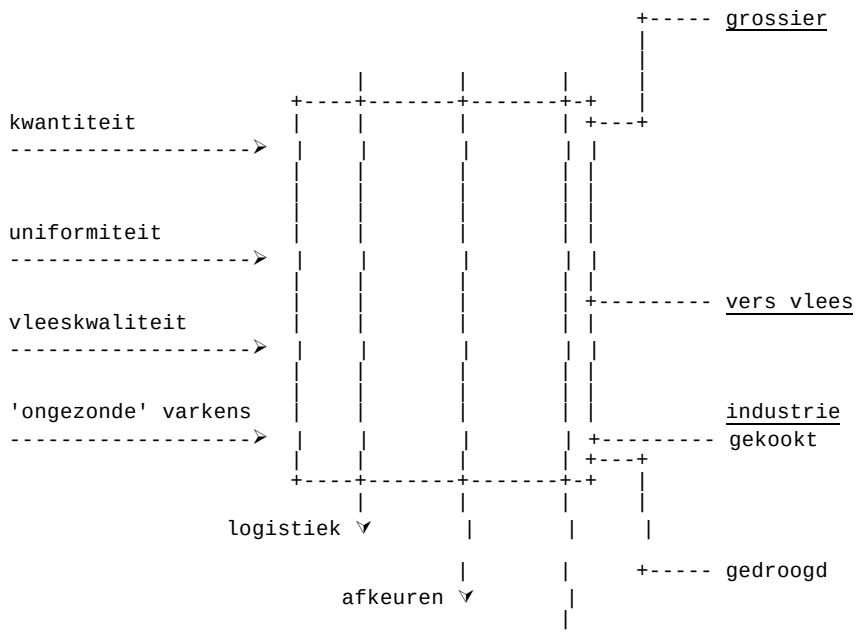
1. de inschatting welk deel van de kwaliteitskosten vermijdbaar zijn in de praktijk en,
2. de inschatting of schakels in het afzettraject bereid zijn om verbeteringen in hun rendement te delen met schakels in het aanvoertraject ('co-makership').

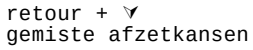
De genoemde kwaliteitsproblemen en kwaliteitskosten zijn tijdens discussies in de werkgroep afgezet tegen de bestaande aanwezige kennis (met name van de kennisinstellingen).
De werkgroep heeft een aantal mogelijke onderwerpen gekozen die in aanmerking komen voor fase 2 van Matching 2000.

1. Vleeskwaliteit in relatie tot industriële verwerking.
2. Verminderen kwaliteitskosten in aanvoertraject en slachthal (economische waardering en communicatie).
3. Verfijnen/verbeteren sortering ten behoeve van uniformiteit.
4. Opzetten databank ten behoeve van 1., 2. en 3..

3 ***CONCLUSIES EN VERVOLG***

Samenvattend geeft het volgende schema de thema's weer waarop het vervolg van het project moet aangrijpen.

Per segment zullen de kritische factoren worden geanalyseerd.

Het vervolg zal een tweetal samenhangende projectvoorstellen behelzen:
* Beheersing en terugdringen van de kwaliteitskosten: **Matching IN**.
  Dit vloeit voort uit de kwantificering vanuit fase 1 die is aangegeven door de slachterij-organisatie zelf. Het betreft het gehele traject in de slachterij-organisatie tot en met weegschaal.
  Dit deelproject levert resultaten op voor de slachterij-organisatie en tevens kunnen worden doorvertaald naar het voortraject in de aanvoer.
* Optimale verwaarding door middel van selectie/matching in de slachterij-organisatie uitgaande van de wensen van de klant: **Matching OUT**.
  Dit deelproject levert resultaten op in de verwaarding in de slachterij en een betere belevering van de klant.

In dit project wordt onderscheid gemaakt naar:
* generiek project: implementatie van matching systematiek waarlangs over de volle breedte van het lopende productenpakket een matching wordt gerealiseerd tussen Verkoop/Klant - Productie/Slachterij - Inkoop/Primaire Sector;
* specifiek project: pilot ter onderzoeking van de mogelijkheden die er zijn, binnen de generieke matching-systematiek, om ten behoeve van bepaalde marktsegmenten in de keten vanuit de primaire sector specifieke producten te produceren. De pilot zal ingaan op de markt van 'Droge Ham'.

Om bovenstaande deelprojecten mogelijk te maken is het essentieel dat de slachterij kan beschikken over een up to date databestand betreffende de relevante kenmerken van het aangevoerde product in de vorm van een **databank**. De structuur hiervan en met name de bepaling van de relevante informatie is de kern van dit deelproject. Het is als het ware een strategische voorwaarde voor de beide andere deelprojecten: **INFORMATIE-MANAGEMENT**.

4. AANBEVELINGEN

Op basis van de conclusies en resultaten is het sterk aan te bevelen het project voort te zetten op basis van het vervolg projectvoorstel Matching In en Matching Out.

Daarbij zal in strategisch opzicht aandacht voor informatiemanagement van groot belang zijn. Het kunnen beschikken over en werken met informatie enerzijds uit de afzetmarkt en anderzijds uit de aanvoermarkt is van essentieel belang voor het genereren van een optimaal resultaat in de keten. Bewustmaken van de verschillende marktpartijen en kennisinstellingen van de kwaliateitskosten in elke schakel is een belangrijke voorwaarde voor het veranderen naar procuderen vanuit de keten. Gebleken is dat informatie hierover beperkt voorhanden is.

In eerste instantie zal de aandacht vooral uit moeten gaan naar het genereren van informatie uit het aanvoertraject. Daartoe zal een intensieve terugkoppeling vanuit de slachterij-organisatie een meerwaarde voor varkenshouders moeten opleveren (Matching In).
Vervolgens kan op basis van een inventarisatie van de eisen uit de afzetmarkt en via een daartoe in te richten databank (informatiemanagement) de koppeling gemaakt worden (Matching Out).